# LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

## ĮSAKYMAS
## DĖL EKONOMIKOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. liepos 23 d. Nr. V-793
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Ekonomikos studijų krypties aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad aukštosios mokyklos savo vykdomas studijų programas turi suderinti su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Ekonomikos studijų krypties aprašu iki 2016 m. birželio 1 d.

Švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d.
įsakymu Nr. V-793

# EKONOMIKOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ekonomikos studijų krypties aprašu (toliau – Aprašas) reglamentuojami ekonomikos studijų krypties studijų programų specialieji reikalavimai.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. V-2212 „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. V-501 „Dėl Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymą Nr. V-826 „Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. V-2463 „Dėl Studijų krypties arba krypčių grupės aprašo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir į *Tuning-AHELO* (OECD Education Working Paper No. 59, 2011) pateiktas rekomendacijas.

3. Aprašo reikalavimai taikomi koleginėms bei universitetinėms pirmosios ir antrosios studijų pakopų ekonomikos studijų krypties studijų programoms.

4. Aprašo tikslai:

4.1. Padėti aukštosioms mokykloms rengti, atnaujinti ir vertinti ekonomikos studijų krypties studijų programas;

4.2. Apibrėžti ekonomisto profesiją, formuoti jos identitetą, gerinti profesijos supratimą visuomenėje;

4.3. Informuoti studentus ir socialinius partnerius apie ekonomikos studijų krypties studijose įgyjamas žinias ir gebėjimus;

4.4. Pateikti gaires ekonomikos studijų krypties studijų programas vertinantiems ekspertams ir jas akredituojančioms institucijoms.

5. Baigus ekonomikos studijų krypties studijas įgyjami šie kvalifikaciniai laipsniai:

5.1. Baigus kolegines studijas suteikiamas ekonomikos profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, patvirtinamas aukštosios mokyklos išduodamu profesinio bakalauro diplomu. Baigus kolegines profesinio bakalauro studijas gali būti suteikiamas dvigubas pagrindinės studijų krypties ir gretutinės studijų krypties profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, jeigu programoje buvo numatytos gretutinės studijos;

5.2. Baigus universitetines pirmosios studijų pakopos studijas suteikiamas ekonomikos bakalauro kvalifikacinis laipsnis, patvirtinamas aukštosios mokyklos išduodamu bakalauro diplomu. Baigus universitetines bakalauro studijas gali būti suteikiamas dvigubas pagrindinės studijų krypties ir gretutinės studijų krypties (ar šakos) kvalifikacinis laipsnis, jeigu programoje buvo numatytos gretutinės studijos;

5.3. Baigus universitetines antrosios studijų pakopos studijas suteikiamas ekonomikos magistro kvalifikacinis laipsnis, patvirtinamas aukštosios mokyklos išduodamu magistro diplomu.

6. Studijuojant kitų studijų krypčių (šakų) studijų programose, ekonomikos studijų krypties studijos gali būti pasirenkamos studijuoti kaip gretutinė kryptis (šaka) tiek koleginėse, tiek universitetinėse pirmosios studijų pakopos studijose.

7. Ekonomikos studijų krypties studijos gali būti organizuojamos nuolatine ir ištęstine forma. Organizuojant studijas skirtingomis formomis, to paties kvalifikacinio laipsnio studijų programų sandara, bendra apimtis (studijų kreditai), studijų turinys ir rezultatai turi nesiskirti.

8. Į ekonomikos studijų krypties pirmosios pakopos studijų programas konkurso būdu priimami ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą ir konkursinio balo sudarymo principus, mažiausią stojamąjį balą ir kitus kriterijus, įvertinus studentų atstovybei, nustato aukštosios mokyklos ir skelbia ne vėliau kaip prieš 2 metus iki atitinkamų mokslo metų pradžios.

9. Rekomenduojama, kad į antrosios studijų pakopos ekonomikos studijų krypties studijas priimami asmenys būtų:

9.1. baigę ekonomikos, verslo, vadybos, finansų, apskaitos ar rinkodaros studijų krypčių universitetines pirmosios studijų pakopos studijas ir atitinkantys aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus;

9.2. baigę universitetines pirmosios studijų pakopos studijas ir papildomąsias ar gretutines ekonomikos studijas arba ekonomikos studijų krypties kolegines studijas ir papildomąsias ar gretutines ekonomikos studijas, kurių dalykų sąrašą ir turinį nustato aukštoji mokykla.

10. Ekonomikos studijų krypties studijų tikslas – suteikti galimybę studentams įgyti tvirtus žinių apie ekonominių sistemų veikimą pagrindus ir įgūdžius, konstruktyviai naudoti tas žinias plačiame profesinės veiklos diapazone, pasiūlyti studentams tinkamas analizės priemones ir išugdyti gebėjimą spręsti ekonomikos teorines ir praktines problemas, tęsti ekonomikos ir susijusių krypčių bei daugiadisciplinių sričių, į kurias įeina ekonomika, studijas ir tyrimus, pasitelkiant ekonomikos studijas išugdyti bendruosius studento gebėjimus, kurie jam bus naudingi dirbant ar plėtojant verslą.

11. Baigę ekonomikos studijų krypties studijas absolventai gebės:

11.1. Profesinę veiklą grįsti žinojimu ir supratimu, kaip funkcionuoja ir kinta ekonominės sistemos;

11.2. Kūrybiškai ir kritiškai taikyti ekonominės analizės metodus spręsdami teorines ir praktines ekonomines problemas, prognozuodami ekonominių reiškinių tendencijas plačiame socialiniame kontekste;

11.3. Rasti, apdoroti, analizuoti, interpretuoti ir naudoti profesinei veiklai reikalingą informaciją, formuluoti analizės ir tyrimų išvadas;

11.4. Žodžiu ir raštu reikšti mintis ekonominėmis temomis, dalyvauti diskusijose su profesionalais ir apskritai visuomenėje;

11.5. Tobulinti savo profesinę kompetenciją, siekti asmeninio ir profesinio augimo, vadovautis profesine etika ir vertybėmis, mokytis visą gyvenimą.

12. Baigus ekonomikos studijų krypties studijas suteikiami profesinio bakalauro ir bakalauro kvalifikaciniai laipsniai atitinka šeštąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenis bei Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos pirmąją pakopą, magistro kvalifikacinis laipsnis – septintąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenis bei Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos antrąją pakopą.

## II SKYRIUS
## STUDIJŲ KRYPTIES SAMPRATA IR APRĖPTIS

13. Ekonomika, kaip studijų objektas, yra gamybos, paskirstymo, prekybos ir vartojimo sistema, kuri funkcionuoja esant ribotiems ištekliams.

14. Ekonomikos studijų objektas yra susijęs su sociologijos, psichologijos, antropologijos, geografijos, istorijos, politikos, teisės mokslais. Ekonomistai savo veikloje naudoja matematinius ir statistinius instrumentus, naudojasi gamtos mokslų ir technologiniais pasiekimais ar bent į juos atsižvelgia. Ekonomikos mokslo žinios yra svarbios siekiant suprasti verslą, priimant sprendimus

įmonėse, organizacijose ir valdžios institucijose. Ekonomika studijuojama verslo, vadybos, teisės, politikos mokslų studijose.

15. Ekonomikos studijų krypties studijų programose turi atsispindėti tokie turinio elementai:

15.1. Mokymas apie veiksnius, kurie daro įtaką pajamoms, turtui ir socialinei gerovei; ribotų išteklių paskirstymą, panaudojimą ir įtaką ekonominei bei socialinei gerovei; išteklių paskirstymo mechanizmus, šiame procese dalyvaujančius veikėjus ir institucijas;

15.2. Ekonomikos analizavimas remiantis tiek statiniu (pavyzdžiui, gamyba, prekyba, pajamos, finansai, darbo rinka, gamyba), tiek dinaminiu (pavyzdžiui, techninė pažanga, inovacijos, ūkio augimas, verslo ciklai, darnioji plėtra) požiūriu; ir dabartinio išteklių panaudojimo, ir galimų jo pokyčių ateityje aiškinimas;

15.3. Individualaus (mikro) ir agreguoto (makro) lygmens ekonominės tikrovės supratimas;

15.4. Kokybinių ir kiekybinių duomenų apie reiškinius rinkimas, susiejimas, struktūrizavimas, analizė ir vertinimas, kritinis ekonominės analizės apribojimų vertinimas bendresniame socialiniame kontekste;

15.5. Analize pagrįstų išvadų ir pasiūlymų rengimas ekonominei politikai, pripažįstant galimus įgyvendinimo apribojimus, taip pat pasiūlymų įgyvendinimo įvertinimas ekonominės politikos tikslų požiūriu.

16. Pagrindinės ekonomisto profesinės veiklos funkcijos:

16.1. Remdamasis ekonominėmis teorijomis pažįsta (atskleidžia) ekonominę tikrovę (ekonominės struktūros reiškinius) sisteminiu ir dinaminiu požiūriu, kritiškai vertina ekonominius reiškinius ir jų priežastis, argumentuotai pagrindžia jų padarinius organizacijos, ūkio sektoriaus, šalies ir tarptautiniu lygmeniu;

16.2. Naudodamasis moderniomis informacinėmis technologijomis ir ekonominės informacijos sistemomis identifikuoja ekonomines problemas, numato sprendimų alternatyvas ir jas pagrindžia;

16.3. Kuria arba adaptuoja ekonominio prognozavimo modelius bei tyrimų metodus;

16.4. Renka, sistemina ir analizuoja ekonominę informaciją, būtiną siekiant atpažinti ekonominio turinio problemas ir pateikti argumentuotus jų sprendimo būdus.

16.5. Prognozuoja ekonominius reiškinius rizikos ir neapibrėžtumo sąlygomis, rengia pasiūlymus dėl ekonominės politikos sprendimų;

16.6. Priima ekonominius sprendimus atsižvelgdamas į etinius, socialinius ir kultūrinius aspektus, vadovaudamasis darnios plėtros principais.

17. Pirmosios studijų pakopos studijas baigę absolventai gali dirbti ekonomistais: rinkti duomenis, juos apdoroti ir analizuoti siekdami įvertinti veiklos rezultatus, taip pat eiti ekonomisto kompetencijų reikalaujančias valdymo ir administravimo pareigas privačiajame ar viešajame sektoriuje, patys kurti verslą. Studijos gali būti tęsiamos ekonomikos, vadybos ar kitose studijų kryptyse.

18. Baigusieji antrosios studijų pakopos studijas gali dirbti ekonomistais analitikais pramonės, prekybos, transporto, ryšių, bankininkystės ir finansų sektoriuose, rinkodaros, verslo administravimo srityse, taip pat valstybės ir tarptautinėse institucijose, kitose įstaigose. Ekonomistai gali konsultuoti politikus, patys daryti politinę ar viešojo administravimo karjerą, dirbti aukštųjų mokyklų dėstytojais, tęsti studijas doktorantūroje.

19. Baigusieji pirmosios studijų pakopos ekonomikos krypties studijas ir turintieji pedagogo profesinę kvalifikaciją gali dirbti ekonomikos mokytojais.

20. Ekonomisto profesinė veikla įmonėse, viešojo valdymo bei mokslo ir studijų institucijose apima duomenų rinkimą ir jų analizę, siekiant įvertinti veiklos rezultatus (kaštų kitimą, pajamų ar pelno pokyčius) atsižvelgiant į kintančią makroekonominę aplinką, nustatyti ekonominių reiškinių tendencijas ir ūkinės veiklos rezultatus naudojant statistinės analizės, matematinio modeliavimo, programavimo ir kitus metodus. Ekonomistas rengia ir teikia rekomendacijas, kaip padidinti ūkio sistemų efektyvumą, prognozuoja jų raidą.

21. Studijų programos turi ne tik atitikti šiandieninės darbo rinkos poreikius, jose būtina atsižvelgti į ekonomisto profesijos tolesnę raidą.

22. Ekonomikos studijų programų turinys turi būti orientuotas į vietos, nacionalinius ir tarptautinius poreikius bei prioritetus, apibrėžtus Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginiuose dokumentuose.

## III SKYRIUS
## BENDRIEJI IR SPECIALIEJI STUDIJŲ REZULTATAI

23. Studijuodamas ekonomiką asmuo turi plėtoti asmeninius, socialinius, mokslinių tyrimų ir specialiuosius gebėjimus.

24. Studijų rezultatuose nurodoma, ką reikia pasiekti studijuojant, tačiau jie nesiejami su konkrečiais studijuojamais dalykais. Studijų rezultatai konkrečiose studijų programose turi būti transformuojami į studijų programos studijų rezultatus, kurie turi formuoti studijų turinį ir procesą.

25. Tiek pirmosios, tiek antrosios studijų pakopų ekonomikos studijų krypties studijų programose rengiamų specialistų profesinė veikla turi būti grindžiama žinių, gebėjimų ir vertybių visuma, tačiau profesinio bakalauro, bakalauro ir magistro studijomis parengtų ekonomikos specialistų profiliai skiriasi:

25.1. Koleginėse pirmosios studijų pakopos studijose rengiami ekonomikos specialistai, galintys dirbti atskiruose ekonomikos subjektuose (verslo įmonėse samdomais ekonomistais ar administratoriais, vykdančiais verslo organizavimo funkcijas), vykdyti veiklą, kuri reikalauja ekonomikos žinių ir supratimo bei analizės taikymo praktikoje;

25.2. Universitetinėse pirmosios studijų pakopos studijose rengiami ekonomikos specialistai, gebantys dirbti platesniame ekonomikos praktikos lauke (ne tik verslo įmonėse, bet ir jų asociacijose, tyrimų bei viešojo valdymo institucijose), vykdyti funkcijas, reikalaujančias naujausių ekonomikos teorijų pažinimo, sudėtingesnių ekonominės analizės metodų ir gilesnio teorinio pasirengimo ne tik ekonomikos, bet ir kitų socialinių mokslų srityse;

25.3. Universitetinėse antrosios studijų pakopos studijose rengiamų ekonomikos specialistų profesinė veikla turi būti grindžiama naujausių ekonomikos mokslo bei tyrimų, analizės metodų pažinimu, kūrimu ir taikymu praktikoje, ekonominės analizės procesų ir įmonių bei įstaigų veiklos koordinavimu ir vadovavimu arba pasirengimu akademiniam darbui, siekiant teigiamų ekonominių ir socialinių pokyčių.

26. Baigus kolegines pirmosios studijų pakopos studijas, turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

26.1. Žinios, jų taikymas:

26.1.1. Žino ir supranta pagrindines ekonomikos sąvokas ir principus, turi naujausių žinių apie ekonomikos teoriją ir analizės metodus, geba juos taikyti praktinėje ekonomisto veikloje;

26.1.2. Žino socialinių, humanitarinių ir kitų mokslų teorijų pagrindus, geba juos taikyti praktinėje ekonomisto veikloje ir taikomuosiuose tyrimuose.

26.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

26.2.1. Geba atlikti į praktiką orientuotus empirinius tyrimus, taikydamas socialinių, humanitarinių, technologijos ir kitų mokslų žinias;

26.2.2. Geba taikyti analizės metodus, formuluoti analizės ir empirinių tyrimų išvadas, rasti ir pagrįsti sprendimus spręsdamas ekonomikos subjektų problemas;

26.2.3. Geba rinkti, sisteminti ir analizuoti duomenis, vertinti ekonomikos subjektų veiklą.

26.3. Specialieji gebėjimai:

26.3.1. Geba analizuoti ir vertinti ekonominius procesus ir reiškinius, apdoroti ir vertinti ekonominę informaciją, taikyti įvairius analizės metodus;

26.3.2. Geba planuoti, organizuoti, vykdyti ir vertinti ekonomikos subjektų, veikiančių nacionalinėje ir tarptautinėje rinkose, ūkinę, finansinę ir investicinę veiklą;

26.3.3. Geba teikti siūlymus dėl ekonomikos subjektų ekonominės veiklos tobulinimo ir inovacijų diegimo;

26.3.4. Geba savarankiškai taikyti socialiniais, humanitariniais, technologijų ir kitais mokslais grindžiamas profesinės veiklos žinias ekonominiams procesams valdyti ir tobulinti.

26.4. Socialiniai gebėjimai:

26.4.1. Geba bendrauti ir bendradarbiauti, kurdamas visavertį bendravimo ryšį su įvairių sričių specialistais ir grupių atstovais;

26.4.2. Geba dirbti komandoje, prisiimdamas atsakomybę už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę, profesinėje veikloje vadovautis socialinio teisingumo principais, profesine etika ir pilietiškumu, puoselėti etnokultūrinius ir tarpkultūrinius ryšius;

26.4.3. Geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje bent viena užsienio kalba;

26.4.4. Geba diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais, siekdamas plėtoti ir stiprinti ekonomisto profesinius įgūdžius.

26.5. Asmeniniai gebėjimai:

26.5.1. Geba kritiškai vertinti ir reflektuoti savo profesinę veiklą, suvokia mokymosi visą gyvenimą svarbą;

26.5.2. Geba, pasinaudodamas profesiniais pasiekimais, įgytais formaliojo ir neformaliojo mokymosi būdais, savarankiškai ir atsakingai priimti sprendimus, kai reikia veikti apibrėžtose situacijose;

26.5.3. Geba rinkti, kaupti ir sisteminti informaciją, naudotis įvairiais informacijos šaltiniais, informacinėmis technologijomis, tinkamai elgtis su konfidencialia informacija.

26.5.4. Suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomenei, ekonominei, kultūrinei raidai, gerovei ir aplinkai.

26.5.5. Geba kurti ekonomisto profesijos įvaizdį, rūpinasi profesijos statusu.

27. Baigus universitetines pirmosios studijų pakopos studijas, turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

27.1. Žinios, jų taikymas:

27.1.1. Žino socialinių ir humanitarinių mokslų teorijas, siekia kompleksiškai ir sisteminiu požiūriu pažinti ir vertinti ekonomikos teorinius ir profesinės veiklos reiškinius, puoselėja socialines, kultūrines ir etines vertybes;

27.1.2. Žino ekonomikos mokslo kategorijas, principus, metodus, papildytus gretutinių mokslų fundamentaliosiomis žiniomis ir inovatyvių praktinio tyrimo metodų galimybėmis;

27.1.3. Geba demonstruoti ekonomikos teorija ir kitais mokslais pagrįstas integruotos profesinės veiklos žinias;

27.1.4. Geba taikyti naujausias ekonomikos žinias plačiose tarpdalykinėse studijose ar profesinės veiklos srityse, kritiškai analizuoti ir kompleksiškai vertinti ekonominius procesus ekonominių teorijų ir tarptautinių pokyčių kontekste.

27.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

27.2.1. Geba atlikti mokslinius tyrimus, kūrybiškai ir kritiškai taikyti ekonomikos ir ekonominės analizės metodus, naudotis fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų pasiekimais ir metodais, formuluoti analizės ir tyrimų išvadas;

27.2.2. Geba rinkti ir analizuoti duomenis, vertinti pagrindinius ekonomikos ir verslo dėsnius, sąvokas ir kategorijas, įžvelgti ekonominių procesų valdymo perspektyvas ir modelius;

27.2.3. Geba rasti, apdoroti, interpretuoti ir taikyti tyrimo rezultatus modeliuodamas socialinių problemų sprendimą, prognozuoti ekonominių reiškinių tendencijas plačiame socialiniame ir ekonominės politikos kontekste.

27.3. Specialieji gebėjimai:

27.3.1. Geba analizuoti ir vertinti individo, organizacijų veiklos rodiklių optimizavimo ir sprendimų priėmimo ypatumus skirtingose ekonominėse sistemose ir rinkose, nacionalinės makroekonominės aplinkos ir sparčių pasaulio ekonomikos pokyčių svarbą ir įtaką įmonių ir organizacijų veiklai;

27.3.2. Geba įvertinti ir prognozuoti ekonominius pokyčius organizacijose, šalyje ir Europoje, taikydamas matematinės, statistinės analizės, informacines, ekonometrines žinias ir metodus;

27.3.3. Geba rinkti, analizuoti ir sisteminti duomenis, kurių reikia svarbioms organizacijų ir šalių ekonominėms, socialinėms, etinėms problemoms spręsti, pateikti sprendimų rekomendacijas;

27.3.4. Geba planuoti, organizuoti, vykdyti ir vertinti ekonominius procesus, savarankiškai pasirinkdamas kompleksines technologines, organizacines ir metodines priemones.

27.4. Socialiniai gebėjimai:

27.4.1. Geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti su specialistais ir visuomene spręsdamas profesinės veiklos ar studijų srities uždavinius, žodžiu ir raštu perteikti ekonomikos žinias ir supratimą specialistams, pristatyti atliktą veiklą ir jos rezultatus įvairioms auditorijoms, diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje;

27.4.2. Geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti mintis žodžiu ir raštu lietuvių ir bent viena užsienio kalba, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje ir bendruomenėje;

27.4.3. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę ir jos vertinimą vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu, socialinės atsakomybės principais.

27.5. Asmeniniai gebėjimai:

27.5.1. Geba kritiškai vertinti savo ir kolegų profesinę praktiką, suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomeninei, ekonominei, kultūrinei raidai, gerovei ir aplinkai;

27.5.2. Prisiima atsakomybę už nuolatinį mokymąsi ir profesinį tobulinimąsi formaliuoju ir neformaliuoju būdais;

27.5.3. Geba savarankiškai priimti sprendimus sudėtingoje situacijoje, nuolat tobulinti mokymosi įgūdžius, planuoti mokymosi procesą.

28. Baigus antrosios studijų pakopos universitetines studijas, turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

28.1. Žinios, jų taikymas:

28.1.1. Žino ir taiko socialinių mokslų principus, siekdamas kompleksiškai ir sisteminiu požiūriu pažinti ir vertinti ekonomikos teorinius ir profesinės veiklos reiškinius esant neapibrėžtumo sąlygoms, vykdydamas profesinę veiklą ir pokyčius puoselėja socialines, kultūrines ir etines vertybes;

28.1.2. Turi fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatais pagrįstų ekonomikos žinių, sudarančių pagrindą gebėjimui kurti ir (arba) taikyti originalias idėjas ekonomikos mokslinių tyrimų kontekste;

28.1.3. Turi klasikinių ir modernių ekonominių teorijų žinių ir geba jas taikyti kritiškai vertindamas ekonominę politiką ir šalies, kitų šalių, tarptautinės ir pasaulinės ekonomikos veikimą, spręsdamas verslo valdymo funkcinių sričių ir tarpdalykines problemas naujoje ar nepažįstamoje aplinkoje;

28.1.4. Išmano naujausių ekonomikos modelių ir tarpdalykinių tyrimų metodus, žino jų galimybes ir apribojimus, sukeliamus aplinkos pokyčių.

28.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

28.2.1. Geba analizuoti ir kritiškai vertinti ekonomines idėjas, formuluoti ekonominius argumentus ir prielaidas, taikyti ekonomikos modelius, atlikdamas taikomuosius ir tarpdalykinius tyrimus;

28.2.2. Geba sisteminti ir vertinti iš įvairių šaltinių gaunamą informaciją, reikalingą pasirinktos tematikos moksliniams tyrimams atlikti, alternatyviems ekonominiams sprendimams priimti ir galimam jų poveikiui aplinkai nustatyti;

28.2.3. Geba integruoti ekonomikos žinias, valdyti sudėtingas makroekonomines situacijas ir priimti sprendimus, kai nėra išsamios ir apibrėžtos informacijos;

28.2.4. Geba integruoti žinias, inovatyviai valdyti sudėtingas ekonomines situacijas verslo valdymo funkcinėse srityse ir priimti sprendimus, kai nėra išsamios ir apibrėžtos informacijos;

28.2.5. Geba inicijuoti, organizuoti, savarankiškai atlikti mokslinius tyrimus, interpretuoti rezultatus tarpdalykiniu požiūriu iš nacionalinės ir tarptautinės perspektyvų.

28.3. Specialieji gebėjimai:

28.3.1. Geba spręsti netipinius kompleksinius ekonominius uždavinius naujoje ir nepažįstamoje aplinkoje, turėdamas ribotą informaciją, diegdamas naujoves, derindamas kelių dalykų žinias ir laikydamasis socialinės atsakomybės;

28.3.2. Geba įvertinti lūkesčius ir netikėtumus planuodamas ekonominius veiksmus ir tarpdalykinius aspektus verslo valdymo funkcinėse srityse ir globalioje aplinkoje;

28.3.3. Geba taikyti sisteminį ir dinaminį požiūrį vertindamas ir rengdamas naujas informacines, organizacines-vadybines priemones ekonominiams sprendimams priimti ir atlikdamas mokslinius tyrimus;

28.3.4. Geba taikyti modernios ekonominės analizės metodus, orientuotus į ekonomiką ir politiką, naudodamas kiekybinės ir statistinės analizės būdus ir eksperimentinę ekonomiką politikos analizei ir vertinimui atlikti tarptautiniame kontekste.

28.4. Socialiniai gebėjimai:

28.4.1. Geba efektyviai, sklandžiai ir įtaigiai komunikuoti raštu ir žodžiu bent viena užsienio kalba su ekonomikos specialistais ir kitais suinteresuotaisiais asmenimis, diskutuoti aktualiais ekonomikos praktikos ir teorijos klausimais, įskaitant idėjų pristatymą, verslo ataskaitų rengimą, konsultavimą ir ekspertinį vertinimą;

28.4.2. Geba organizuoti ir vykdyti mokslinį tiriamąjį darbą individualiai ir grupėse, taip pat tarpdalykinėje komandoje, vertinti grupės darbo efektyvumą, analizuoti grupės sudarymo, užduočių perdavimo ir valdymo principus, vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu, tiek nacionaliniame, tiek tarptautiniame kontekste;

28.4.3. Geba savarankiškai organizuoti veiklos planų ir projektų rengimą, vadovauti jų įgyvendinimui, vertinti šios veiklos efektyvumą.

28.5. Asmeniniai gebėjimai:

28.5.1. Geba savarankiškai priimti sprendimus sudėtingose ir neapibrėžtose situacijose;

28.5.2. Geba savarankiškai inicijuoti profesinę veiklą ir jai vadovauti, pasirinkti tobulinimosi kryptį ir nuolatos lavintis savarankiškai;

28.5.3. Geba demonstruoti kritiško, sisteminio ir strateginio mąstymo įgūdžius priimdamas inovatyvius sprendimus, pagrįstus galimybių ir pasekmių vertinimu, suvokia moralinę ir socialinę atsakomybę už savo veiklą ir jos etines pasekmes;

28.5.4. Geba kritiškai įvertinti ir atrinkti naudoti tinkamiausius nacionalinius ir tarptautinius informacijos šaltinius, užtikrinti informacijos konfidencialumą.

## IV SKYRIUS
## DĖSTYMAS, STUDIJAVIMAS IR VERTINIMAS

29. Dėstymas turi būti pagrįstas studijuojamos mokslo srities pažangiausių pasiekimų turiniu.

30. Studijos turi padėti studentams įgyti ekonomisto profesinę motyvaciją, suformuoti profesinį identitetą, suteikti galimybę pasiekti numatytus ekonomikos studijų krypties studijų rezultatus, leisti atlikti profesines funkcijas praktikoje.

31. Dėstymo ir studijavimo didaktinė samprata turi aprėpti lankstų įvairių dėstymo ir studijavimo metodų taikymą, ieškant integruotų didaktinių sprendimų ir siekiant, kad studentai įgytų teorinių žinių, išlavintų specialiuosius, socialinius, asmeninius ir tiriamuosius gebėjimus.

32. Dėstymo ir studijavimo metodų pasirinkimas turi užtikrinti studento gebėjimų ugdymo (įgijimo) galimybes. Studijų procese gali būti taikomi šie studijų metodai:

32.1. Gnoseologiniai, skirti pažintiniams gebėjimams ugdyti ir žinioms suteikti (pvz., pažinimo, žinių perteikimas akademinėse pratybose), žinių suvokimo metodai (pvz., pasakojimas, pokalbis, iliustravimas, demonstravimas, stebėjimas, mokymasis bendradarbiaujant, situacijų modeliavimas). Šie metodai turi būti realizuojami pasirenkant paskaitos formą;

32.2. Veiklinamieji, skirti specialiesiems, socialiniams ir asmeniniams gebėjimams ugdyti (pavyzdžiui, diskusija, tiriamoji veikla, individualūs arba grupiniai darbai ar projektai, imitavimas ir kiti). Šie metodai turi būti realizuojami per pratybas ir seminarus nedidelėse grupėse;

32.3. Savarankiškas studijas stimuliuojantys metodai (pavyzdžiui, refleksija, atvejo analizė, problemų sprendimas, imitacija, dalykiniai žaidimai, mokymasis iš patirties, individualios problemų paieškos, kontrolės ir savikontrolės metodai);

32.4. Savarankiškų studijų pagrindas turi būti tiriamojo pobūdžio metodai (pavyzdžiui, informacijos paieška, refleksija, informacijos analizė ir sintezė, atliktos veiklos analizė, konkretaus tyrimo metodo taikymas, duomenų interpretacija ir kiti);

32.5. Kontrolės ir savikontrolės metodai turi garantuoti dėstytojui ir studentams profesinio pasirengimo grįžtamąją informaciją. Šie metodai turi leisti studentui atlikti nuodugnesnius taikomojo pobūdžio tyrimus, realizuojamus per kursinį ir baigiamąjį darbą.

33. Studijavimas turi būti susietas su moksliniais tyrimais ir jų sklaida praktikoje, vykdoma pasirenkant tokias formas kaip moksliniai praktiniai seminarai, studentų tyrimai, vykdomi praktikos institucijose (pavyzdžiui, dalyvaujant institucijos projektuose, rengiant baigiamuosius darbus), absolventų baigiamųjų darbų rezultatų pristatymas praktikos vietose, studentų, dėstytojų ir praktikų bendros publikacijos ir pranešimai mokslinėse konferencijose.

34. Dėstymas ir studijavimas turi užtikrinti būsimų ekonomistų, atitinkančių darbo rinkos poreikius, parengimą, todėl studijų programose turi būti ugdomi refleksijos gebėjimai, suteikiantys galimybę didinti teorijos ir praktikos ryšį (pavyzdžiai, teoriniai kursai turi būti papildomi praktikumais), skleisti gerąją patirtį (pavyzdžiai, studentai konferencijose ir praktikos vietose viešai pristato vykdytus projektus, teikia siūlymus dėl praktikos organizavimo, išsako profesinius lūkesčius ir pasiekimus, absolventai dalijasi profesine patirtimi, teikia siūlymus dėl studijų proceso tobulinimo, socialiniai partneriai dalyvauja diskusijose apie profesinės veiklos turinio tobulinimą).

35. Vertinimo sistema turi aprėpti įvairius vertinimo metodus, leidžiančius stebėti studento pasiekimus siekiamų rezultatų aspektu, susietai vertinti teorines žinias ir praktinius gebėjimus.

36. Siūloma taikyti kaupiamąjį vertinimą. Formuluojant vertinimo kriterijus, turi būti nurodomi slenkstinio lygmens kriterijai, apibūdinantys mažiausią privalomą rezultatą ir leidžiantys parašyti studentui mažiausią teigiamą įvertinimą.

37. Turi būti užtikrinamas grįžtamasis ryšys tarp visų studijų proceso dalyvių, suteikiantis galimybę nuolatos tirti ir apmąstyti bendradarbiavimo studijų procese (auditorijoje ir praktikos vietoje) efektyvumą ir numatyti studijų tobulinimo perspektyvą. Siekiant užtikrinti studijų kokybę, tęstinumą ir nuolatinį, reguliarų studentų mokymąsi, labai svarbus veiksmingas grįžtamasis ryšys, pasiekiamas įvairiomis grįžtamojo ryšio užtikrinimo formomis.

## V SKYRIUS
## STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

38. Reikalavimai ekonomikos studijų krypties studijų programų dėstytojams:

38.1. Pirmojoje ir antrojoje studijų pakopose studijų krypties dalykus gali dėstyti asmenys, turintys ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir atliekantys atitinkamos krypties mokslinius tyrimus; visi studijų krypties dalykų dėstytojai dėstomą dalyką turi sieti su ekonomikos problematika, teorines žinias iliustruoti ekonominės veiklos pavyzdžiais;

38.2. Praktikos vadovai aukštojoje mokykloje turi turėti ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip trejų metų ekonomikos dalykų dėstymo ar profesinės veiklos patirtį;

38.3. Koleginėse pirmosios studijų pakopos studijų programose ne mažiau kaip 10 procentų studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys atitinkamos krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose moksliniuose ir praktiniuose ekonomikos renginiuose. Ne mažiau kaip 50 procentų studijų programos dėstytojų turi turėti didesnę nei 3 metų praktinio darbo dėstomo dalyko srityje patirtį, įgytą ne anksčiau kaip per 7 pastaruosius metus;

38.4. Universitetinėse pirmosios studijų pakopos studijose ne mažiau kaip pusę ekonomikos studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys ekonomikos krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose moksliniuose ekonomikos renginiuose;

38.5. Antrosios studijų pakopos studijose ne mažiau kaip 80 procentų (arba 60 procentų, kai ekonomikos studijų programa orientuota į praktinę veiklą) visų studijų dalykų dėstytojų turi turėti mokslo laipsnį, iš jų ne mažiau kaip 60 procentų (arba 40 procentų, kai ekonomikos studijų programa orientuota į praktinę veiklą) krypties dalykų dėstytojų mokslinės veiklos kryptis turi atitikti jų dėstomus dalykus. Jeigu studijų programa orientuota į praktinę veiklą, iki 40 procentų ekonomikos studijų krypties dalykus dėstančių dėstytojų gali būti praktikai, per pastaruosius 7 metus įgiję ne mažiau kaip 3 metų dėstomus studijų krypties dalykus atitinkančią profesinės veiklos patirtį. Programų, orientuotų į praktinę veiklą, studijų krypties dėstytojams šiame papunktyje nurodyta profesinės veiklos patirtis yra būtina. Ne mažiau kaip 20 procentų studijų krypties dalykų apimties antrosios studijų pakopos studijose turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai.

39. Visų pakopų ekonomikos studijų krypties studijos baigiamos baigiamuoju darbu (projektu).

40. Profesinio bakalauro baigiamasis darbas (projektas) turi atskleisti studento gebėjimą kūrybiškai taikyti ekonomikos teorines žinias ir praktinius įgūdžius, analizuoti ekonomikos reiškinius ir procesus. Baigiamasis darbas turi būti pagrįstas žiniomis ir gebėjimais, įgytais studijuojant, ir atskleisti studijų programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) studentas turi parodyti žinių ir supratimo lygį, informacijos šaltinių paieškos ir jų analizės įgūdžius, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus ekonomikos darbus, savarankiškai mokytis ir vykdyti į praktiką orientuotus ekonomikos krypties empirinius tyrimus, aprašyti atliktą taikomąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti išvadas ir rekomendacijas dėl ekonominės veiklos praktikos tobulinimo. Bent vienas baigiamojo darbo vertinimo komisijos narys turi būti ekonomistas praktikas ir bent vienas – ekonomikos krypties mokslininkas (turėti mokslo daktaro laipsnį).

41. Bakalauro baigiamasis darbas (projektas) turi būti pagrįstas savarankiškais taikomaisiais tyrimais, žinių taikymu arba parengtas kaip projektas, atskleidžiantis studijų programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) bakalaurantas turi parodyti žinių ir supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus ekonomikos darbus, savarankiškai mokytis ir atlikti ekonomikos tyrimus, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas ir rekomendacijas pagal aukštosios mokyklos patvirtintus reikalavimus. Ne mažiau kaip pusė baigiamojo darbo (projekto) vertinimo komisijos narių turi turėti mokslo daktaro laipsnį ir ne mažiau kaip vienas narys turi būti iš kitos aukštosios mokyklos, rengiančios ekonomikos specialistus, arba socialinių partnerių atstovas.

42. Magistro baigiamasis darbas (projektas) turi būti pagrįstas savarankiškais moksliniais tiriamaisiais ar taikomaisiais tyrimais, žinių taikymu arba parengtas kaip projektas, atskleidžiantis studijų programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) magistrantas turi parodyti žinių ir supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus nacionalinius ir tarptautinius ekonomikos krypties (ar šakos) darbus, savarankiškai mokytis ir vykdyti ekonomikos krypties (ar šakos) tyrimus, pateikti tyrimo rezultatų interpretacijas, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas ir rekomendacijas pagal aukštosios mokyklos patvirtintus reikalavimus. Baigiamojo darbo vertinimo komisija turi būti sudaroma iš kompetentingų ekonomikos specialistų – mokslininkų, profesionalų praktikų, socialinių partnerių atstovų. Bent vienas komisijos narys turi būti iš kitos mokslo ir studijų institucijos. Tokia pat turi būti baigiamojo egzamino komisijos sudėtis, jeigu toks egzaminas numatytas studijų programoje.

43. Ekonomikos studijų krypties studijų programą organizuojantis padalinys turi turėti pakankamai materialiųjų ir informacinių išteklių studijų programai kokybiškai vykdyti. Būtina tokia materialioji bazė:

43.1. Higienos ir darbo saugos reikalavimus atitinkančios auditorijos, aprūpintos šiuolaikine garso ir vaizdo aparatūra;

43.2. Specialios patalpos, tinkamos darbui grupėse, bendravimo įgūdžiams lavinti ir panašiai;

43.3. Pakankamas skaičius kompiuterių su tekstų, kiekybinių ir kokybinių duomenų apdorojimo (kompiuterinėmis) mokymo programomis;

43.4. Pakankamas kiekis studijų programai įgyvendinti reikalingos mokslinės literatūros, vadovėlių, metodinių leidinių, žinynų ir kitų leidinių lietuvių ir užsienio kalbomis bibliotekose ir skaityklose. Bibliotekos turi būti aprūpintos kompiuteriais su internetine prieiga prie tarptautinių duomenų bazių;

43.5. Su studijomis susijusi informacija (studijų programos, dalykų aprašai, tvarkaraščiai ir panašiai) turi būti pateikti aukštosios mokyklos interneto svetainėje;

43.6. Turi būti suteiktos galimybės studijuoti specialiųjų poreikių studentams (regos, klausos, judėjimo negalią turintiems asmenims).

44. Integrali ekonomikos studijų krypties studijų dalis yra praktika, pirmojoje studijų pakopoje ji privaloma.

45. Profesinės veiklos praktikos apimtis koleginių studijų programose turi būti ne mažiau kaip 30 studijų kreditų.

46. Praktika turi būti organizuojama vadovaujantis aukštosios mokyklos parengta praktikos organizavimo tvarka.

47. Praktikos organizavimo procese turi būti realizuojama bendradarbiavimo su socialiniais partneriais idėja:

47.1. Praktikos vadovai institucijoje ar organizacijoje turi būti įtraukiami į praktikos užduočių turinio ir praktikos organizavimo tobulinimo procesą;

47.2. Pirmosios studijų pakopos studijose praktikos vadovai institucijose ar organizacijose turi turėti ne mažesnę kaip trejų metų praktinės ekonominės veiklos patirtį;

47.3. Aukštoji mokykla privalo organizuoti mokymus institucijų praktikos vadovams.

48. Praktikos užduotys turi būti parenkamos siejant studento akademinį pasirengimą su praktinės veiklos kompetencija. Ekonomikos praktika bakalauro studijų programose turi būti organizuojama taip, kad studentas per studijų laikotarpį susipažintų su įvairiomis gamybinėmis ir paslaugų institucijomis ir galėtų ugdyti profesines kompetencijas pradėdamas stebėjimu ir baigdamas savarankišku funkcijų atlikimu, prižiūrint priimančiosios organizacijos paskirtam praktikos vadovui.

49. Aukštoji mokykla turi pasiūlyti studentams galimų praktikos vietų sąrašą. Jis turi būti sudarytas remiantis pasirašytomis bendradarbiavimo sutartimis. Studentas, pritarus aukštajai mokyklai, praktikos vietą gali susirasti pats. Pasirinkus praktikos instituciją, sudaroma trišalė sutartis tarp studento, aukštosios mokyklos ir praktikos institucijos.

## VI SKYRIUS
## PASIEKTŲ STUDIJŲ REZULTATŲ LYGMENŲ APIBŪDINIMAS

50. Pasiektų studijų rezultatų lygmenų apibūdinimu apibrėžiami absolventų teorijos išmanymo ir praktinių įgūdžių reikalavimai, siejant juos su studijų pasiekimų lygmeniu ir galima akademine ir (arba) profesine karjera.

51. Skiriami šie ekonomikos absolventų studijų pasiekimo lygmenys: tipinis (standartiniai, vidutiniai reikalavimai) ir puikus (aukštesni nei vidutiniai reikalavimai).

52. Pirmosios studijų pakopos profesinio bakalauro studijų rezultatų pasiekimo lygmenys:

52.1. Puikus lygmuo: ekonomikos studijų krypties supratimas išsamus, viršijantis per studijas suteiktą informaciją. Žinios kritiškai ir lanksčiai taikomos besikeičiančiose konkrečiose situacijose, greitai ir užtikrintai įgyjama naujų žinių. Atsižvelgdami į tiriamą reiškinį, absolventai geba pasirinkti tinkamiausią tyrimų metodologiją, išsamiai ir argumentuotai pagrįsti, panaudoti tyrimuose. Geba savarankiškai parinkti tinkamiausius konkrečiai situacijai ekonomikos metodus ir juos profesionaliai taikyti. Kūrybiškai pritaiko specialiuosius gebėjimus. Absolventai išsiskiria puikiais asmeniniais ir socialiniais gebėjimais, kurie taikomi kasdienėje (profesinėje) veikloje;

52.2. Tipinis lygmuo: ekonomikos studijų krypties supratimas geras, tačiau apsiriboja tuo, kas pateikta per studijas. Absolventai supranta, kokias žinias galima pritaikyti besikeičiančiose

situacijose, ir geba įgyti naujų žinių. Geba pagrįsti ir pritaikyti taikomųjų tyrimų metodologiją ir ekonomikos metodus tyrimuose. Skaičiavimai, aiškinimai, interpretavimas ir analizė atliekama tiksliai. Demonstruoja gerus specialiuosius ir asmeninius gebėjimus kasdienėje (profesinėje) veikloje;

53. Pirmosios studijų pakopos bakalauro studijų rezultatų pasiekimo lygmenys:

53.1. Puikus lygmuo: ekonomikos studijų krypties supratimas ir praktiniai mokėjimai išsamūs, viršijantys informaciją, kuri suteikiama per studijas. Analizuojant ir svarstant darbo rezultatus, aiškiai pasireiškia originalus mąstymas, puikus literatūros ir atitinkamos ekonominės veiklos išmanymas. Žinojimas ir praktiniai įgūdžiai greitai pritaikomi naujose situacijose, sprendžiant bet kokias problemas. Įprastiniai skaičiavimai, aiškinimai, interpretavimas ir analizė atliekama greitai, sklandžiai ir tiksliai. Problema ir jos sprendimas vertinami kritiškai. Naujų žinių įgyjama greitai ir užtikrintai. Turi puikius bendruosius mokėjimus ir geba valdyti darbotvarkę. Šio lygmens studijas baigę absolventai labai pageidaujami tolesnėse studijų pakopose. Įgijęs profesinės patirties, absolventas bus puikus praktikas. Karjeros perspektyvos taip pat apima tyrimus, naujovių kūrimą, ekonominių procesų valdymą ir reikšmingą vadybinę atsakomybę. Gali greitai kilti į aukštesnio lygmens vykdytojų pozicijas;

53.2. Tipinis lygmuo: ekonomikos studijų krypties supratimas ir praktiniai mokėjimai geri, tačiau gali labiau apsiriboti tuo, kas pateikiama per studijas. Karjeros pradžioje pravers išorinė pagalba. Absolventas supranta, kokias žinias ir mokėjimus galima pritaikyti naujose veiklos situacijose. Geba greitai taikyti problemų sprendimo metodus. Lengvai įgyja naujų žinių. Įprastinius skaičiavimus, aiškinimus, interpretavimą ir analizę atlieka tiksliai. Turi gerus bendruosius mokėjimus ir geba valdyti darbotvarkę. Įgijęs profesinės patirties, absolventas tampa geru praktiku. Karjeros perspektyvos taip pat apima tyrimus, naujovių kūrimą, ekonominių procesų valdymą, galima tikėtis reikšmingos vadybinės atsakomybės ir karjeros augimo iki aukštesnio lygmens vykdytojų pozicijų;

54. Antrosios studijų pakopos studijų rezultatų pasiekimo lygmenys:

54.1. Puikus lygmuo: fundamentalus ekonomikos studijų krypties supratimas ir su ja susiję praktiniai mokėjimai išsamūs, viršijantys informaciją, kuri suteikiama per studijas. Analizuojant ir svarstant darbo rezultatus, aiškiai pasireiškia originalus mąstymas, puikus literatūros ir atitinkamų ekonominių procesų ir veiklos išmanymas, tyrimų planavimas ir atlikimas. Žinojimas ir praktiniai įgūdžiai greitai pritaikomi naujose situacijose, sprendžiant bet kokias problemas. Gilesnių žinių reikalaujančius skaičiavimus, aiškinimus, interpretavimą ir analizę atlieka greitai, sklandžiai ir tiksliai. Problemą ir jos sprendimą vertina kritiškai. Naujų žinių įgyja greitai ir užtikrintai. Turi puikius bendruosius mokėjimus ir geba valdyti darbotvarkę. Šio lygmens studijas baigę absolventai pageidaujami doktorantūroje. Įgijęs profesinės patirties, absolventas bus puikus praktikas, galintis parodyti gerą ekspertinį išmanymą. Karjeros perspektyvos taip pat apima tyrimus, naujovių kūrimą, ekonominių procesų valdymą ir reikšmingą vadybinę atsakomybę. Gali greitai kilti į aukštesnio lygmens vykdytojų pozicijas;

54.2. Tipinis lygmuo: ekonomikos studijų krypties supratimas ir praktiniai mokėjimai geri, tačiau labiau apsiriboja tuo, kas pateikta per studijas. Absolventas supranta, kokias žinias ir mokėjimus gali pritaikyti naujose veiklos situacijose. Geba greitai taikyti problemų sprendimo metodus. Lengvai įgyja naujų žinių. Įprastinius skaičiavimus, aiškinimą, interpretavimą ir analizę atlieka tiksliai. Turi gerus bendruosius mokėjimus ir geba valdyti darbotvarkę. Įgijęs profesinės patirties absolventas tampa geru praktiku. Karjeros perspektyvos taip pat apima tyrimus, naujovių kūrimą, ekonominių procesų valdymą, galima tikėtis reikšmingos vadybinės atsakomybės ir karjeros augimo iki aukštesnio lygmens vykdytojų pozicijų.

_____